

Beslisnota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Rekenkamerrapport "Koers houden in de transitie" Klimaat- en energiebeleid

Datum: 18 mei 2026

Voorgesteld besluit

de Gemeenteraad besluit:

1. De conclusies uit het rekenkamerrapport "Koers houden in de transitie" te onderschrijven en het college opdracht te geven de aanbevelingen uit het rapport uit te voeren:
  - a. de raad te informeren over financiële keuzemogelijkheden binnen het klimaat- en energiebeleid door middel van een nota met scenario's, inclusief de inzet van eigen structurele middelen en de bijbehorende risico's en afwegingen;
  - b. de informatievoorziening aan de raad over het klimaat- en energiebeleid te verbeteren, met aandacht voor het juiste abstractieniveau en het gebruik van visuele hulpmiddelen, en deze informatievoorziening na één jaar te evalueren;
  - c. te zorgen voor duidelijke kaders voor participatie, waaronder helderheid over rollen, verantwoordelijkheden en mogelijkheden voor inwoners, en dit te verankeren in de participatieverordening;
  - d. de kwaliteit van participatieprocessen te borgen en de raad hierover te informeren, zodat de raad kan toezien op een zorgvuldige en volledige afweging van belangen;
  - e. de monitoring van het klimaat- en energiebeleid conform gemaakte afspraken uit te voeren en de raad tijdig te informeren over de voortgang, knelpunten en eventuele afwijkingen;
2. De agendacommissie opdracht te geven minimaal één keer per jaar een informatiebijeenkomst voor de raad te organiseren over het klimaat- en energiebeleid (aanbeveling 3).
3. Het college opdracht te geven de raad te rapporteren over de voortgang van de uitvoering van deze aanbevelingen via de planning en control cyclus.

Aanleiding

De Rekenkamer Wijchen heeft onderzoek uit laten voeren naar het klimaat- en energiebeleid van de gemeente Wijchen. Op basis van een uitvraag voor onderzoeksonderwerpen bij de raadsfracties en overleg met de klankbordgroep is het onderzoeksonderwerp opgenomen in het jaarplan voor 2025. Na een verdere verkenning door de rekenkamer is er een onderzoeksopzet vastgesteld en een geschikt onderzoeksbureau gezocht.

De hoofdvraag van het onderzoek luidt:

“In hoeverre is er, sinds het vaststellen van het beleidsplan “Samen naar een duurzaam Wijchen 2018-2023”, sprake van een doeltreffende en doelmatige aanpak binnen de gemeente Wijchen als het gaat om haar klimaat- en energiedoelstellingen?”

Het onderzoek bestond uit drie onderdelen: deskresearch (documenten- en data-analyse), interviews met betrokkenen (bestuurlijk, ambtelijk, partners en raad) en twee reflectiesessies met de ambtelijke organisatie en de gemeenteraad, waarin de bevindingen zijn besproken en nader geduid.

De Rekenkamer trekt op basis van dit onderzoek de volgende conclusies:

1. Het bereiken van beleidsdoelen wordt sterk beïnvloed door het complexe krachtenveld waarin de energietransitie zich afspeelt.
2. De basis van het klimaat- en energiebeleid is sinds de LES beter op orde.
3. De doeltreffendheid en doelmatigheid van “Samen naar een Duurzaam Wijchen” zijn lastig te beoordelen.
4. De raad ervaart een gebrek aan integraal overzicht over het klimaat- en energiebeleid dat het vervullen van hun kaderstellende en controlerende rol bemoeilijkt.
5. Het op een gestructureerde manier monitoren van voortgang op beleidsdoelen is essentieel om bij te kunnen sturen waar nodig en het vergt blijvende aandacht en inzet van college en raad om de goede intenties van de LES tot volle wasdom te brengen.
6. De financiële basis van het klimaatbeleid is kwetsbaar door tijdelijke en afgebakende rijksmiddelen gecombineerd met afbouw van eigen structurele middelen waardoor de continuïteit van het beleid en de bijbehorende uitvoering in gevaar kan komen.
7. Het structureel betrekken van Wijchense inwoners en bedrijven is een complex proces, waarin we veel welwillendheid zien maar ook knelpunten constateren.

Hieruit volgen zes aanbevelingen:

1. Raad, vraag het college om in een nota aan de hand van financiële scenario's te laten zien welke financiële keuzemogelijkheden er zijn, inclusief argumentatie, met betrekking tot het wel of niet inzetten van eigen structurele middelen om vervolgens het politieke debat te voeren.
2. Raad, vraag het college de algehele informatievoorziening over het klimaat- en energiebeleid te optimaliseren. Vraag hierbij om aandacht voor het juiste abstractieniveau van informatie en het gebruik van visuele hulpmiddelen. Evalueer na een jaar of deze optimalisatie aan de behoeften van de raad voldoet.
3. Raad, organiseer één tot twee keer per jaar een informatiebijeenkomst over dit thema zodat er niet alleen schriftelijke informatie wordt uitgewisseld maar de mogelijkheid om het gesprek aan te gaan wordt gefaciliteerd.
4. Raad, vraag het college duidelijkheid te scheppen richting inwoners over rollen, verantwoordelijkheden en mogelijkheden voor zinvolle participatie en samenwerking met inwoners (initiatieven). Maak dit integraal onderdeel van de nieuw op te stellen participatieverordening en geef hiermee uitvoering aan reeds

eerder gedane aanbevelingen hierover.¹

5. Raad, vraag het college om een juiste borging van de kwaliteit van het participatieproces en volg of dit proces in de praktijk loopt zoals is bedoeld.
6. Raad, vraag het college om de uitvoering van de afspraken over de monitoring goed te volgen en eventuele knelpunten of wijzigingen tijdig met de raad te delen. Indien het college niet levert conform de afspraak, volg dit op als raad.

Eerdere besluiten

Datum	Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)
30-10-2025	314296 beslisnota Routekaart Duurzame Warmte Wijchen
26-06-2025	Z/23/133830 Lokale Energiestrategie en Uitvoeringsprogramma
02-03-2023	101378 Beslisnota Vastellen Warmteplan en Transitievisie Warmte
25-10-2018	18 1 440 Samen naar een duurzaam Wijchen

Gewenst resultaat

De Rekenkamer Wijchen streeft er met dit onderzoek naar om de gemeenteraad handvatten te geven voor sturing op een doelmatig en doeltreffend klimaat- en energiebeleid.

Argumenten

- 1.1. *Voor een goede politieke afweging is inzicht in financiële scenario's noodzakelijk.*
De rekenkamer constateert dat het beleid sterk afhankelijk is van tijdelijke rijksmiddelen en dat eigen structurele middelen worden afgebouwd. Hierdoor komt de continuïteit van het beleid in de toekomst mogelijk onder druk te staan. Op basis van uitgewerkte scenario's kan de raad bewuste en weloverwogen keuzes maken.
- 1.2. *Verbeterde informatievoorziening stelt de raad beter in staat om zijn kaderstellende en controlerende rol te vervullen*
Op basis van het interview met de een vertegenwoordiging van de raad concludeert de rekenkamer dat de raad een gebrek aan intergraal overzicht ervaart, wat effectieve sturing op het klimaat- en energiebeleid belemmert. Om in deze behoefte tegemoet te komen heeft de rekenkamer infographics laten ontwikkelen die opgenomen zijn in het rapport.
- 1.3. *Duidelijke kaders en borging van participatie zijn belangrijk voor draagvlak en zorgvuldige besluitvorming.*
Het rekenkameronderzoek laat zien dat participatieprocessen complex zijn. Er is veel bereidheid maar vaak treden er ook knelpunten op. Rollen, verantwoordelijkheden en verwachtingen zijn niet altijd helder, wat kan leiden tot

---

¹ [Omgevingsparticipatie bij woningbouwprojecten in Wijchen. Rekenkamer Wijchen, februari 2025.](#)

onduidelijkheid bij inwoners en verstoring van het proces. Door duidelijke kaders vast te leggen in een participatieverordening en de kwaliteit van participatieprocessen structureel te borgen, kunnen deze knelpunten worden voorkomen.

- 1.4. *Structurele monitoring is van belang om tijdig bij te sturen.*
De rekenkamer benadrukt dat monitoring van belang is en blijvend aandacht vraagt.
- 2.1. *Regelmatige informatiebijeenkomsten versterken het inhoudelijke gesprek en de betrokkenheid van de raad op dit onderwerp.*
Naast schriftelijke informatie, kan dialoog helpen om complexe thema's zoals de energietransitie te doorgronden. Door middel van structurele informatiebijeenkomsten, ontstaat er meer ruimte voor verdieping en gezamenlijke beeldvorming.
- 3.1. *Door te rapporteren over de voortgang kan de raad controleren of de aanbevelingen uit het rapport worden opgevolgd.*

Tegenargumenten en risico's

- 1.1. *Het niet opvolgen van de aanbevelingen heeft als risico dat het klimaat- en energiebeleid minder doelmatig en doeltreffend georganiseerd wordt.*

Financiële gevolgen

Er zijn op dit moment geen financiële gevolgen.

Communicatie

Het rapport wordt op gebruikelijke wijze gepubliceerd op de website van de Rekenkamer.

Inwonersparticipatie

Niet van toepassing.

Uitvoering of Vervolgstappen

Het college informeert de raad over de voortgang van de uitvoering van deze aanbevelingen via de planning en control cyclus.

Geheimhouding:

Niet van toepassing.